

Povzetek

Po koncu EPK 2012 v Mariboru še nismo dočakali celovite ocene projekta in njegovih posledic za mesto. Zdi se, kot da zaradi razpršenosti množice dogodkov preglednih in objektivnih ocen umetniškega dogajanja sploh ni mogoče dati, podobno se godi tudi poskusom ugotoviti, kaj naj bi EPK pomenil na družbenem polju, vsak govor o denarju pa dviguje pritisk, predvsem zaradi ponovnega znižanja sredstev za kulturo v mestnem proračunu – namesto zvišanja, kot ga pričakuje EU od kulturnih prestolnic v letih po izvedbi projekta.

Dialogi so bili ena od stranskih žrtev EPK-ja, saj je naša negotovost glede sofinanciranja Mestne občine Maribor v letu 2012 trajala vse do silvestrovega. Zaradi takšnih okoliščin zadnjo številko lanskega letnika izdajamo z zamudo, posvetili pa smo jo prav »največjemu kulturnemu projektu v zgodovini samostojne Slovenije«.

Strokovnjakinja za kulturno politiko *Vesna Čopič* je EPK Maribor 2012 postavila v širši kontekst dvajsetletnega sobivanja kulture in politike v samostojni Sloveniji in glavne težave projekta analizirala v tej luči. Kulturni menedžer *Marko Brumen* je pregledal nekatere javno dostopne podatke o prejemnikih in zneskih porabljenih sredstev. Sociolog *Franc Trček* je nanizal nekaj dilem evropskega projekta prestolnic kulture nasploh in nato ocenil mariborsko dogajanje kot zgodbo o neuspehu in mimobežnosti. Zgodovinar *Oto Luthar*, ki je bil leta 2011 predsednik sveta javnega zavoda Maribor 2012 in ki je konec istega leta zaradi negotovega financiranja s te funkcije protestno odstopil, zapisuje svoje izkušnje in spoznanja. Novinarka Tanja Lesničar - Pučko ugotavlja, da Maribor z EPK ni dobil nobene nove infrastrukture, hkrati pa je tudi zelo kritična do izvedenega programa in ekipe, ki ga je vodila. Urednik *Boris Vežjak* razkriva, kako si je ta ekipa, da bi upravičila svoje začetne retorične parole o EPK kot resnici mesta in o spreminjanju definicije kulture, skušala ob koncu leta, ko so izbruhnile vstaje proti županu in lokalni oblasti, prisvojiti tezo o avtorstvu »vstajenja mariborskega duha«. »Nereflektirana teza o dokončnem uspehu epikajevskega projekta, ki je uspel zdramiti mariborske množice in pregnesti duha mesta, v sebi zrcali skoraj vse aspekte njegove problematičnosti: hvalisavo prazno retoriko, politično manipulativnost, ideološki narcisizem, nekritično »permisivnost« v medijih in javnosti. V tem smislu Evropska prestolnica kulture ni bila resnica tega mesta, ampak je upati prav obratno, da bo mesto nakazalo neko resnico o njej – zdaj, ko v letu 2013 ostaja samcato in samo, brez nje.«

Vsa ta razmišljanja v svojem uvodniku v številko zaokrožuje urednica *Emica Antončič* in se sprašuje o motivih, nevarnih razmerjih s politiko in volji do moči generacijske ekipe, ki je od politike sprejela vodenje projekta v negotovih razmerah tik pred zdajci, čeprav je bilo jasno, da ne državna ne lokalna politika nista ustvarili pogojev za kvalitetno, premišljeno in dolgoročno naravnano prestolovanje.

Uredništvo je poslalo *anketo* s petimi vprašanji 90 mariborskim kulturnim subjektom, ki so izvajali programe s pomočjo sredstev javnega zavoda Maribor 2012. Odzvala se je komaj desetina, a z dovolj širokega spektra – od nevladnih organizacij preko ljubiteljske kulture do direktorjev javnih zavodov –, da njihovi odgovori razkrivajo zelo konkretne izkušnje, pridobitve in mimohode evropske prestolnice kulture 2012.